

ТЕЗИ ВИСТУПУ «Про пріоритетність українського вугілля в тепловій генерації та комунальному секторі держави та соціальні аспекти»

Наталія ЛЕВИЦЬКА,

заступник голови Незалежної профспілки гірників України

Найпоширенішим видом палива на планеті з моменту промислової революції XVIII-XIX століть є вугілля. Зараз промислові запаси вугілля у світі складають понад 1 трлн тонн, Поклади цих корисних копалин практично рівномірно розподіляються по всіх континентах, а їхнє використання забезпечує отримання майже 45% всієї електроенергії у світі. Частка вугілля на світовому ринку палива складає близько 30%. Основними його споживачами є енергогенеруючі та металургійні підприємства.

На території України залягає близько 4% світових запасів вугілля – 34 млрд тонн. Поклади кам'яного вугілля знаходяться у Донецькому та Львівсько-Волинському басейнах, а бурого – у Дніпровському. Розрахунки фахівців свідчать, що їх вистачить для безперервного видобутку протягом 400 років.

Майже 50% електроенергії в Україні виробляється із вугілля. Проте політика уряду та профільного міністерства у вугледобувній галузі спрямована не на її розвиток, а на повний занепад та знищення діючих державних підприємств. Так, у Державному бюджеті на 2018 рік не передбачено достатньої кількості коштів на розвиток вугле- та торфодобувних підприємств і їхнє технічне переоснащення. Загалом впродовж останніх років безпідставно та суттєво зменшувалося фінансування державної програми із часткового покриття витрат із собівартості готової вугільної продукції державних підприємств, що давало б змогу вчасно виплачувати шахтарям заробітну плату. Через це ситуація на державних вугледобувних підприємствах з кожним роком погіршується.

Видобуток вугілля в Україні стрімко знижується – із 83,5 млн тонн у 2013-му до 34,9 млн тонн у 2017-му. У січні та лютому 2018 року видобуток вугілля зменшився на 2,3 млн тонн або на 27,6% порівняно із аналогічним періодом 2017 року.

При цьому замість вкладання коштів у підтримку й розвиток вітчизняних державних шахт і збереження на них робочих місць вугілля закуповується за кордоном. 75% з нього постачається із країни-агресора – Росії. З квітня 2017 року по лютий 2018 року Україна імпортувала 6,3 млн

тонн енергетичного вугілля на загальну суму понад 17 млрд грн. Замість того, щоб вкласти ці кошти у підтримку та розвиток українських державних вугільних підприємств, ми витратили їх на закупівлю вугілля за кордоном.

У бюджеті України на 2018 рік на вугільну галузь передбачено лише 2,5 млрд грн. Хоча за розрахунками фахівців для стабільної роботи галузі та початку її реформування необхідно як мінімум 7,5 млрд грн. Тому уже зараз зрозуміло, що передбачених у Держбюджеті коштів не вистачить на вирішення проблем, які накопичилися на вугільних підприємствах та призведе до зростання заборгованості із виплати заробітної плати.

Несвоєчасна виплата заробітної плати та її низький рівень є однією із причин, яка призводить до акцій протесту шахтарів.

В умовах тотальної кризи українські шахтарі змушені виїжджати за кордон, бо у рідній країні не мають гідних умов життя і праці, не можуть отримати за неї належної винагороди, щоб забезпечити свої сім'ї.

Профспілки неодноразово зверталися до уряду з приводу критичної ситуації у вугільній галузі. Але, на жаль, поки що конкретних кроків для вирішення проблем галузі не бачимо.

Поки держава не зрозуміє, що вугілля – це наша енергетична безпека і не перестане знищувати, а навпаки почне нарешті підтримувати вітчизняну вугільну галузь, врятувати її не вдасться.